

Дневник

(стенографски)

не

XIX^{то} обикновено Народно събрание

Втора редовна сесия

24. заседание, събота, 10 декември 1921 г.

(Открито от подпредседателя К. Малев в 3 ч. 40 м. след пладне)

Председателстващ К. Малев: (Звъни) Заседанието се открива.

Моля един от г. г. секретарите да провери присъстващите г. г. народни представители.

Секретар Х. Ветовски (з): (Прочита списъка. От заседанието са отсъствували следните народни представители: Ариф Агушев, Димитър Анастасов, Стефан Бакърджиев, Димитър Благоев, Константин Бозвелиев, Александър Ботев, Ботю Ботев, Григор Бояджиев, Тодор Булев, Атапас Буров, Григор Василев, Власи Власковски, Асен Вълканов, Юрдан Вълков, Никола Габровски, Иван Ганев, д-р Тодор Гатев, Вълко Гарвански, д-р Александър Гиргинов, Никола Гешов, Ради Гичев, Гено Грамов, Мехмедали Исмаилов, Гюзелев, Бенчо Гърбов, Георги Дамянов, Христо Давев, д-р Юрдан Данчев, Димитър Дерлипански, Георги Димитров, Иван Димитров, Нейко Динев, Михаил Донев, Спас Дунаринов, Али ходжа Ибраимов, Никола х. Иванов, Коста Илшев, Христо Кабакчиев, Тодор Карапаневски, д-р Илия Караджов, Костадин Караджов, Петър Каратодоров, Тенчо Кюсов, Иван Ковачев, Костадин Ковачев, Васил Коларов, Васил Костов, Стоян Костурков, Коста Крапунов, Радослав Крайчев, Стефан Лафчиев, Жико Липков, Александър Людсканов, д-р Никола Максимов, Александър Малинов, Стефан Манов, Еню Марковски, д-р Кънчо Миланов, Георги Мишев, Васил Мулетаров, Никола Мушанов, Георги Недков, Михаил Неков, д-р Петър Ораховач, Иван Пандов, Паскал Паскалев, Кръстю Пастухов, Димитър Попов, Георги Попов, Стоян Радев, Мико Радковски, Никола Савчев, Янко Сакъзов, д-р Марко Самарев, Алекс Сираков, Христо Славейков, Митко Соколов, Щелиян Сокуров, Митко Станев, Иван Стойнов, Стефан Тодоров, Георги Точев, Йордан Урумов, Тодор Цеков, Коста Ципоранов, Александър Чапраников, Крум Чапраников, Ахмед Зихни х. Юмеров и Ангел Янев)

Председателстващ К. Малев: (Звъни) От 216 души народни представители присъствуват 77. Следователно, има законното число народни представители.

Заседанието се счита за редовно.

Бюрото е разрешило отпуск на следните народни представители:

На г. Стоян Костурков — 10 дни отпуск, считан от 10 до 19 т. м. включително;

На г. д-р Кънчо Миланов — 6 дни отпуск, считан от 12 т. м.;

На г. Петър Каратодоров — едnodневен отпуск, за 10 т. м.;

На г. Димитър Дерлипански — едnodневен отпуск за 10 т. м.;

На г. Никола Габровски — 6-дневен отпуск, считан от 12 до 17 т. м. включително;

На г. Георги Юрданов — 10-дневен отпуск, считан от 12 т. м.;

На г. Георги Дамянов отпуска се продължава с още 5 дни по болест;

На д-р Юрдан Данчев се разрешава 2-дневен отпуск по домашни причини;

На г. Митко Станев се извинява отсъствието, направено на 9 т. м.;

Г. Никола Ковачев иска 12-дневен отпуск по болест; представя медицинско свидетелство. Понеже г. Никола Ковачев се е ползвал с 18 дни, то за тия 12 дни трябва да се иска разрешението и съгласието на г. г. народните представители. Затова, които са съгласни на г. Никола Ковачев да се даде още 12-дневен отпуск, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събранието приема.

Г. Стефан Кирчев иска да му се извинят по причина на болест отсъствията за следните дни: 3, 5, 7, 8 и 9 т. м. Бюрото му ги извинява, понеже той не се е ползвал с друг отпуск.

Г. Станю Коев иска да му се извинят отсъствията, направени на 7 и 8 т. м. Бюрото му ги извинява.

Г. Георги Драгнев иска да му се извинят отсъствията, направени на 7 и 8 т. м. Бюрото му ги извинява.

Постъпило е от Министерството на земледелието и държавните имоти, отделение за горите и лова, предложение за разрешаване на Министерството на земледелието и държавните имоти да приеме на държавна служба 11 души специалисти руски подданици на длъжностите: таксатори, землемери, помощник-лесничей и манипулаанти.

Това предложение ще бъде отпечатано и раздадено на г. г. народните представители за проучване и поставено на дневен ред.

Г. г. народни представители! На излезния в оставка народен представител г. Георги Стойков е опразнено местото в комисията по Министерството на просвещението. Вместо него от същата парламентарна група е избран г. Димитър Илиев, за който бюрото ви съобщава и иска вашето съгласие.

Който приемат вместо излезния в оставка народен представител г. Георги Стойков да бъде член в комисията по Министерството на просвещението избрания г. Димитър Илиев, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събрашието приема.

Пристъпваме към дневния ред.

Първата точка е: доклад на прошетарната комисия. Има думата докладчика г. Никола Дейков.

Докладчик Н. Дейков (д): Г. г. народни представители! Ще ви докладвам една молба от Джебското училищно настоятелство и Джебската селска община, Карловска околия, с която молят, щото трите къса държавни имоти, а именно пасбище називаемо „Харманите“ от около 50 декара и „Елхова върбова кория“, да им се отстъпят за нуждите на училищното настоятелство, понеже селото било бедно и немало с какво да поддържа училището. Искано е от министъра на земледелието и държавните имоти сведения и мнение. Той отговаря, че пасбищата с върбово-елхова кория в местността „Поляната“ от 150 декара, в местността „Язлата“ — „Харманите“ 50 декара, в местността „Къшла-бунар“ — 10 декара, в местността „Гробищата“ 7 декара и една джамия съ останали от изселващите се жители от бившето с. Калугерово и с акт от 28 юлий 1909 г. били записани в книгите на държавните имоти. Джамията и пасбищата в „Гробищата“ и „Кашъ-бунар“ съ продадени от държавата чрез публичен търг. С. Джебне е съседно на с. Калугерово. Училищното настоятелство на с. Джебне не притежава никакви движими и недвижимы имоти, от които да получава приходи. Училищното здание е старо и негодно. Сградата има само пет малки и нехигиенични стаи, когато учениците съ 400. Понеже училищното настоятелство и общината съ бедни и немаат достатъчни приходи за издръжка на училището, министъра на земледелието казва, че е на мнение да им се отпуснат безплатно означените по-горе държавни имоти.

След като комисията се занима с това заявление и взе едно решение, на 28 март т. г. постъпиха още две заявления. Едното е от училищното настоятелство на с. Бания, Карловска околия, а понеже и това село било бедно и не могло да издръжа училището си, моли да се дадат и нему част от тия имоти. Постъпи и друго заявление от девет души, които се наричат жители на с. Калугерово, когато според сведенията на министерството това село се унищожило. Комисията, като разгледа тия заявления, с протокол от 26 ноемврий т. г., реши: (Чете) „Отстъпва се безплатно по равна част на училищните настоятелства на с. с. Джебне и Бания, Карловска околия, държавните пасбища: „Поляната“, „Язлата“ и „Харманите“. Едната част е от 150, другата от 150 и третата от 50 декара.

Моля почитаемото Народно събрание да приеме това решение на комисията.

Министър А. Оббов: Те съ 350 декара заедно.

Председателстващ Н. Малев: Ще дам на гласуване. Който съ съгласни да се отстъпят безплатно по равна част на училищните настоятелства на с. с. Джебне и Бания, Карловска околия, държавните пасбища: „Поляната“, „Язлата“ и „Харманите“, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събрашието приема.

Докладчик Н. Дейков (д): Постъпила е една молба от Руска Минева Видева от София. Тя излага, че нейния мъж, Моню Видев, бивш помощник на финансовия началник в Русе, бил на военна служба във време на войната по прехраната в I дивизия. Тя е получавала неговата заплата, понеже той е бил пленен и се е числел по книгата като безследно изчезнал. Обаче тя се научила по частен ред, а после дошло и официално нареждане, че той се бил появил още на 4 декемврий 1918 г., а тя до март 1919 г. е продължавала да получава заплатата му. След като ѝ е била отпусната 80 л. инвалидна пенсия на месец, държавата е поискала да върне обратно сумата 1.522 л. и 50 ст. Тя е била дадена под съд и III Софийски

мирови съдия с решение от 20 март 1921 г. я е осъдил да плати на държавата тази сума.

(Председателското место заема подпредседателя Г. Марков)

Г. министъра на финансите биде запитан и отговорил с едно писмо, че не е съгласен да се опрощава сумата. После постъпи резолюция пак от г. министъра на финансите от 1 т. м. „да се препрати молбата на прошетарната комисия, която, като изиска документ за бедност, да предложи опрощаване на сумата.“ Документа за бедност, г-да, е приложил към молбата ѝ — удостоверение № 2.239 — според което Руска Видева е на 39 години, получава пенсия 80 л. и освен нея други доходи или имоти нема, а има само едно дете Виолетка на 5 години.

Комисията, като разгледа това заявление, на 26 ноемврий т. г. реши да се опрости сумата 1.522 л. и 50 ст.

Моля почитаемото Народно събрание да приеме решението на комисията.

Председателстващ Г. Марков: По молбата на Руска Минева Видева комисията решила да ѝ се опрости сумата 1.522 л. и 50 ст., която неправилно е получила за заплата на покойния си съпруг М. Видев, който бил починал като войник при изпълнение служебната си обязаност и за която сума същата е осъдена с решение на III Софийски мирови съдия от 20 март 1920 г. по гражданското дело № 109 от 1920 г. Който съ съгласни с решението на комисията, да се опрости тази сума, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събрашието приема.

Докладчик Н. Дейков (д): Жителите на с. Мурадалар, Шуменска околия, съ подали една молба, в която излагат, че преди 20 години това село било населено с турци. В изминатите 20 години, въпросното село станало чисто българско. Новите му обитатели били преселници изключително от Търновския окръг. Между землищата на селата Мурадалар, Беджене, Гючери и Силюмаи, се вливяла една незначителен къс държавна гора, наименована „Калфалък“ с пространство от около 800—1.000 декара, която гора е изключително от тръне, келгабър и отчасти цер и която е заклевалата дотолкова, че не се сметала за гора. Понеже техното училище немало никакъв доход, молят да им се отстъпи тази гора, за да образуват фонд за училището. Запитан г. министъра на земледелието и държавните имоти, той, като повръща молбата на жителите от с. Мурадалар, за отстъпване държавната гора „Калфалък“, казва, че на мнение да се отстъпи гората пропорционално с броя на домакинствата не само на селото Мурадалар, а и на съседните до същата гора села Беджене и Гючери срещу плащане по 200 л. на декар.

След като комисията бе взела решение на 28 март т. г. да се отстъпи на с. Мурадалар само 1/3 част от тази гора, постъпиха заявления и от жителите на с. с. Беджене и Гючери, с които молят да се отстъпят и тем части от тази гора.

Комисията, като разгледа и трите заявления и като взе пред вид мнението на г. министъра на земледелието, с протокол от 23 ноемврий т. г. реши: (Чете) „Отстъпва се на с. с. Мурадалар, Беджене и Гючери, Шуменска околия, държавната гора „Калфалък“ пропорционално с броя на домакинствата срещу заплащане по 200 л. на декар.“ Разумева се, че решението на комисията ще се счита пропорционално да бъде разпределена гората, след като бъде размерена точно и по тази точна мерка да стане плащането.

Прочее, моля почитаемото Народно събрание да приеме решението на комисията.

Председателстващ Г. Марков: Има думата народния представител г. Калю Малев.

К. Малев (з): Г. г. народни представители! Селото Мурадалар беше дало по-рано заявление за тая гора. Но и селата Гючери и Беджене съ дали заявления, и техните заявления по една неизвестна причина съ останали без последствие по-рано. И прошетарната комисия се произнесе да се отстъпи една трета част от тая гора на с. Мурадалар, като другите две трети се запазват за селата Беджене и Гючери. Аз спрех тогава това решение на комисията с молба да накарам ония две села да дадат заявления, за да получат и трите села по еднакво. Те дадоха заявления и на нова сметка работата се внесе в комисията. Тя измени първото си решение, да се даде на всеко село по една трета част от тази гора, като реши разде-

лянето да стане пропорционално с броя на домакинствата. Аз съм от тия места, заобикалял съм ги много често, познавам и местото, и гората. Тя е кеелва и едва ли има христалаци тук-таме. От тия села по-големо е с. Мурадалар, след него иде Гючери; по число на къщите и по население, и след него идва Беджене. Обаче с. Мурадалар е най-достъпно за тая гора. А ако търсите справедливостта и правдата, тази държавна гора се намира повече в землището на с. Беджене. Другата част се намира в землището на с. Гючери, но две трети е в землището на Беджене, обаче селото Мурадалар е по-достъпно и по-близо. Трите села се споразумева и дохождаха тук да искат на трите села да се даде по равно, по една трета част от гората. Мурадаларчани сами се съгласиха за една трета част. Когато си ходих в отпуск, събраха се тогава в нашия град и сами си решиха въпроса, да си разделят гората по равно. Но комисията е решила разделянето да стане пропорционално. Аз ви заявявам, с. Мурадалар е богато село. Там наистина има днес прогимназия, но ние гласувахме един закон, според който и в Беджене ще има прогимназия. То е по-бедно село, по-малко селце и гората е затъ в землището му. В Гючери също тѣй ще има вече прогимназия. Значи еднакво става. Нужда във всички села в просветно отношение да харчат пари. Моето желание, както и техното, е да се раздели тази гора — предварително съгласни — по равни части на селата. Затова правя предложение, гората да се раздели на трите села, като се даде на всяко село по равна част.

В. Моллов (д): За училищата.

К. Малев (з): Да, за училищата.

Председателстващ Г. Марков: Има думата народния представител г. Ламби Каишев.

Л. Кандев (к): Поиске училищните настоятелства искат да издръжат от приходите на тая гора училищата, защо тогава искате да плащат те? Щом дават гората за издръжка на училищата, нека я отстъпим безплатно на тия села, и те нема защо да плащат. Ще вземете по 30—40 хиляди лева. Какво ще бъде то за държавата, когато за селата ще бъде от твърде големо значение. Нека бъде безплатно; то е за училищата.

Правя предложение гората да бъде дадена безплатно.

Председателстващ Г. Марков: Има думата народния представител г. Димитър Стоев.

Д. Стоев (з): Г. г. народни представители! Г. Кандев казва да се отстъпи гората на тия села безплатно. Обаче от заявленията, които съ подали селата, се вижда, че те я искат не за училищен фонд, а за общински. Аз поне тѣй разбрах.

К. Малев (з): Аз зная от заявлениято, което съм чел.

Докладчик Н. Дейков (д): (Чете) „Да ни се пригледете на помощ, като ни дадете въпросната гора, която да обработим в училищен доходен имот.“

Д. Стоев (з): Щом е въпрос за училищен имот, аз мисля, че нема защо да плащат. Те съ 1.000 декара пространство, които съ оценени по 200 л., значи 200.000 л. Откъде ще вземат тия общини тия пари да платят? Нещо невъзможно. Хем искаме да помогнем, хем им казваме: ще си продадете другите имоти, за да си купите училищен имот!

Прошестариата комисия е решила да се отстъпи срещу заплащане. Аз правя допълнително предложение да се отстъпи безплатно, щом е за училищен фонд.

Председателстващ Г. Марков: Г-да! Ще гласуваме предложенията.

Най-напред ще гласуваме дали гората да се отстъпи безплатно или с пари на съответните села. Има предложение да се отстъпи безплатно. Който съ съгласни тази гора да се отстъпи на трите села безплатно за училищен фонд, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

К. Малев (з): Аз направих предложение да се отстъпи по равно.

Председателстващ Г. Марков: Има предложение от г. Калю Малев, гората да се раздели по една трета част

на селата, които съ визирани, а именно селата Мурадалар, Беджене и Гючери. Който съ съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Н. Дейков (д): Има заявление от жителите на с. с. Нова-махала и Колена, Старозагорска околия. Надяло и широко те излагат, че в турско време съществувало с. Градец, което било уиндожено. Това село имало една гора, която е записана като държавна по книгите на държавните имоти. Жителите на тия две села съ изкупили почти всичкия имот от частните собственици, бившите жители на с. Градец, турците, които съ изселени. Те казват: „С нас стана една голема неправда: като тази гора, наречена Градецка гора, остана за държавата, като държавна. Молим, казват, да се вслушате в нашите справедливи искания и да се поправи сторената неправда с нас, като ни се повърне „Градецката гора“ в граници еди кои си“ — описани съ съседите на гората. Това заявление на жителите на тия две села е било пратено на г. министра на земледелието, който е отговорил на 20 септември м. г., че не е съгласен да им се отстъпи тази гора, защото ако те биха могли разумно да стопанисват техните общински гори, немало да имат нужда от тази гора. Вследствие на това писмо, на 2 юлий т. г. комисията напорове разгледа това заявление и реши да се препрати заявлението на просителите в Министерството на земледелието и държавните имоти да даде по-точни сведения по съдържанието. Министерството на земледелието е възложило на народния представител г. Дреновски, като вещ по тая материя, да отиде на самото място, да събере пужните сведения и в един рапорт да изложи заключението си.

Между това, постъпили съ следните заявления. От жителите на с. Елхово, Казанлъшка околия. Те, като признават, че действително с. Градец е престанало да съществува и че по-голема част от неговите имоти съ закупени от жителите на с. Колена, казват, че тази гора, наречена Градецка, в турско време, бидейки силни турците, насилствено съ я заграбили. от тех. Тя била, тежна: от незапомнени времена. Затуй казват: Ако ще се уважава заявлението на коленици и новомакленци, да се има пред вид и на нас да се даде част от тази гора.

Друго заявление има от жителите на с. Хрищени, Старозагорска околия. И те заявяват същите претенции: Ако ще се дава, казват, на тия две села гората, да бъде справедливо разпределена и между нас.

Трето заявление има от жителите на Дълбошката община, Старозагорска околия. Те пак заявяват, че имали процес и че го спечелили в аделативния съд, заради което искат да се запази и за тѣх част от тази гора.

Този рапорт на народния представител г. Дреновски е пратен с писмо от Министерството на земледелието и държавните имоти на 15 септември т. г. до прошестарната комисия, „за да се има пред вид при разрешението на въпроса“ — тая и казал г. министъра на земледелието. Заключителната част на рапорта на г. Дреновски е следната: „Държавата не е имала право да туря ръка на Градецката гора, защото тя е била общо владение от дълги години на трите села: Колена, Градец и Нова-махала. Изселване в смисъла на закона, за да има право държавата да третира горната гора за безстопанствена, не е имало. Турците съ се изселили и българите съ се прибрали в Колена и Нова-махала като по-удобни за живеене. Преди освободителната война землището и на трите села съставлявало едно цело. Следователно правата на коленици и новомакленци над Градецката гора съ безспорни. Но независимо от това обстоятелство и двете села днес-ваще имат належаша нужда от горната гора, за да могат нече отчасти да подобрят своя поминък и осигурят по-добри дни на бъдещите поколения.“

Комисията, като разгледа петте заявления и този рапорт, с протокол от 18 ноември т. г. реши:

„1. Да се отстъпи на с. с. Колена и Нова-махала, Старозагорска околия, безспорната част от държавната гора „Градецка гора“ срещу заплащане по 30 л. на декар, който предварително да се измери. Другата част от същата гора, за която с. Дълбоки води процес, остава във отстъпената част;

„2. Молбите на жителите от с. с. Хрищени, Дълбоки и Елхово се оставят без последствие.“

Като ви докладвам това решение на комисията, моля да го приемете.

Председателстващ Г. Марков: Има думата народния представител г. Кандев,

Л. Кандев (к): От ралпорта, който е направил г. Дрецовски, се вижда, че държавата не е имала право да взема тази гора на с. Градец като безспорна и, следователно, тази част от гората на Градец трябва да си остане на двете села: Нова-махла и Колена. Аз питам тогава комисията, защо решава да я платят селата, когато се признава, че е техни?

Министър А. Оббов: Да ни платят поне разносните по комисията.

Докладчик Н. Дейков (д): Защото тази гора в разстояние на повече от 40 години се свои като държавна, и държавата, следователно, е приобрела по давност владение, право на собственост върху нея; а справедливо гледано, тя е била на селото.

Министър А. Оббов: Затова им се дава на такава малка цена.

Л. Кандев (к): Признава се, че за тая част и трите села водят процес против държавата, като искат да си вземат тая земя като техни; Дълбоки също води процес за останалата част, която е безспорна; селяните от Нова-махла и Колена признават, че тази спорна част е на дълбочани. Спечелено е от тях и дело въ апелативния съд, следователно тази част от гората, която е спорна с държавата, трябва да бъде дадена на с. Дълбоки и да се прекрати процеса, за да не се правят разноси. И, така, аз сметам, че ще бъде правилно да се разреши въпроса: първо, да се даде без пари на с. с. Колена и Нова-махла туй, което е безспорно признато и от самата комисия, че е било техни владение още от турско време, а останалата част да бъде дадена на с. Дълбоки тъй също безплатно, за да се прекрати процеса, понеже тази гора е била техни: на Дълбоки, на Колена и на Нова-махла.

Министър А. Оббов: Аз съм съгласен с г. Кандева.

Председателстващ Г. Марков: Г. министъра на земледелието е съгласен с предложението на г. Кандева, да се отстъпи спорната част от гората на с. Дълбоки, . . .

Некой от представителите: Кое се разбира под „спорна част“?

Докладчик Н. Дейков (д): Тая, за която водят процес.

Председателстващ Г. Марков: . . . срещу заплащане по 30 л. на декар. Който е съгласен с това предложението на г. Кандева, с което е съгласен г. министъра, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събраниято приема.

Който приема да се отстъпи на с. с. Колена и Нова-махла, Старозагорска околия, безспорната гора от държавната гора „Градецка гора“ . . .

Л. Кандев (к): И то без пари.

Председателстващ Г. Марков: . . . срещу заплащане по 30 л. на декар, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събраниято приема.

Отстъпва се, значи, на с. с. Колена и Нова-махла безспорната част от държавната „Градецка гора“ срещу заплащане по 30 л. на декар, а на с. Дълбоки се отстъпва спорната гора също по 30 л. декара.

Л. Кандев (к): Нашето предложение, с което се съгласи и г. министъра, беше да бъде безплатно.

Некой от земеделците: Е, ти плуни го сега в селото, а той иска да ти се качи на врата!

Председателстващ Г. Марков: Минаваме по-нататък.

Докладчик Н. Дейков (д): Има заявление от Йото Иванов, от с. Карап, Луковитско.

Некой от представителите: Моля! Само, че предложението на г. Кандева трябва да се приеме в тази смисъл, както е заведено делото и в границите, в които се води процеса.

Докладчик Н. Дейков (д): Да, да, както е заведено делото. Под „спорна част“ се разбира това, което селото Дълбоки е наричало спорна,

Министър А. Оббов: С тия тълкувания, дадени от г. докладчика, въпроса се изчерпва. Разбира се, че на селото Дълбоки се отстъпва оная част, която се е признала от комисията за спорна в границите, в които се води процеса.

Докладчик Н. Дейков (д): Г. Йото Иванов е бил войник; в края на 1915 г. при Морава бива ранен, дохожда в София през месец юний 1916 г., отрезват му десния крак и го заместват с изкуствен. Отива си в село и за това негово церене в болницата иде бирника и по тая квитанция (Показва квитанцията) му иска 210 л. Представява удостоверение от общината, че крака му е отрезан в болницата като войник, инвалид и моли да му се повърне тая сума.

Комисията в заседанието си на 26 ноемврий т. г. реши да се повърне обратно на просителя сжбраната от него от финансовия бирник сума 210 л. срещу квитанция № 168 от 8 ноемврий 1919 г. за поставения му изкуствен крак. Моля почитаемото Събрание да приеме това решение.

Председателстващ Г. Марков: Ще гласуваме. Който приема да се повърне на просителя Йото Иванов, инвалид от с. Карап, Луковитска околия, обратно сумата 210 л., сжбрана срещу квитанция № 168 от 8 ноемврий 1919 г. за поставения му изкуствен крак, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Н. Дейков (д): Молба от Паралкева Вакарелова от гр. Панагюрище, за себе си и като законна представителка на малолетните си деца: Илия, Нена и Магдалена. Нейния мъж, Димитър Илия Вакарелов, който починал на 21 юний 1920 г., бил длъжен 273.65 л. данък занятие и пр. Тя получава известие от бирника да внесе тая сума, обаче, казва, че едва могла да прехранва децата си и себе си. Като представява свидетелство от панагюрския кмет, че мъжът е починал, че тя е на 32 години, а децата ѝ сж: син Илия на 7 години, дъщеря: Нена на 3 години и Магдалена на една година; инакжв имот не притежавала, моли да ѝ се опрости тая сума.

Комисията, като има пред вид, че и тъй държавата не може нищо да вземе от нея, понеже е бедна, на 26 ноемврий т. г. реши да се опрости сумата на просителката.

Моля почитаемото Събрание да гласува това решение.

Председателстващ Г. Марков: Който приема да се опрости на Паралкева Вакарелова сумата 273.65 л., произхождаща от данък занятие на покойния ѝ мъж, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчик Н. Дейков (д): Г-да! Ще ви докладвам последна една молба от инвалида, запасен поручик Димитър Лазаров, жител на гр. Варна, който казва, че на 19 октомврий 1916 г. в полето на смъртта: из равна Добруджа, бива ранен в гръбначния мозък; куршума и досега стоял в него и въпреки всички старания на нашите лекари, не можъл да бъде изцерен. Според медицинското свидетелство на д-р Спиридонова от гр. Варна: (Чете) „От раняването у г. Димитра Лазаров е останал куршум в сждество с гръбначния мозък; има разрушение или притискане на част от този мозък или на някои изходящи от него нерви. Постоянните болки се дължат вероятно на прикжтствието на куршума в телото. За облекчение страданията му, г. Димитър Лазаров има нужда от специално лечение и операция, които в България не могат да се направят“.

Призован е и акта на съдебно-медицинската комисия, с който е признат за инвалид.

По неговото заявление, г-да, както помните, още на ноемврий миналата година комисията реши да се отпусне на г. Димитра Лазаров от гр. Варна парична помощ от 15.000 л. за лекуване в странство. Когато аз ви докладвах тук това заявление управляющия Министерството на войната г. Райко Даскалов и един от г. г. народните представители — мисля, че беше г. Лянчев — казаха, че и въж Военното министерство има специално перо в бюджета, затуй да се изпратят заявлението му там, за да бъде удовлетворен. Пратихме заявлението му там, обаче се оказа, че немало суми, и той не е удовлетворен. Затуй подновява молбата си.

Комисията, като разгледа това заявление, на 26 ноемврий т. г. реши да се отпусне на просителя държавна помощ в размер на 15.000 л. за лекуване в странство.

Р. Попов (а): Коя категория инвалид е?

Докладчик Н. Дейнов (д): Трета категория, защото в гръбначния му мозък стои куршума. Тук ще е въпрос за категория, но въпросът е, че той в България не може да се изцери.

С. Даскалов (з): Финансовия министър какво е казал?

Докладчик Н. Дейнов (д): По това заявление още лани се реши и управляващият Министерството на войната г. Райко Даскалов тогава се съгласи, само че каза, че имало във Военното министерство специален параграф. Затуй ние изпратихме там заявлението.

Некой от земеделците: Съдебно-медицински акт от кого е съставен?

Докладчик Н. Дейнов (д): От Върховния медицински съвет. Затуй, моля, да се приеме решението.

Председателстващ Г. Марков: Ще гласуваме. Които приемат решението на прошегарната комисия да се отпусне на прошегателя Димитър Лазаров от гр. Варна 15.000 л. държавна помощ за лекуване раната му от заседнал куршум през време на войната, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събранието приема.

Друг докладчик.

Докладчик Г. Недков (з): Г. г. народни представители! Изтъквам колективната молба на жителите от с. с. Обручище и Медникарово, Харманлийска околия. С настоящата си молба просителите заявяват, че преди столетие между селата Медникарово и Обручище живеели някои си турско село Ени-беглий, обаче след освобождението турците се изселили и селото, разбира се, останало празно. Орната земя, хубавата земя, работната земя бива изкупена от жителите на двете села. Останало малко место около 1.500 до 2.000 декара, некакви такива драки гора и държавата турела ржка върху него. На основание на тези данни същите просители подават молба, с която искат от Народното събрание да им отстъпи даром това место. Те заявяват, че имат нужда и от училищни здания — училищата им били на разрушаване. За подкрепа на настоящето си заявление, прилагат удостоверение, издадено им от Харманлийското лесничество под № 8.174 от 15 октомври 1920 г. Ето съдържанието му: (Чете) „Харманлийското лесничество дава настоящето, по искането на оброченския комет с писмо № 1.654 от 13 тог, в удостоверение на това, че по експлоатацията на държавната гора „Ени-беглий“, състояща от около 1.500 декара пространство залесено и незалесено и находящо се в землището на с. с. Обручище и Медникарово, Харманлийска околия; в последните десет години е постигнал приход от такса за паша и сечене тръне на сума 5.768.28 л., а за издържане самостоятелен горски стражар за охраната на същата гора за същото време е разходвано 14.870 л. заплатата, добавъчно възнаграждение и други, без облеклото и снаряжението на стражаря“.

Прошегарната комисия с протокол от 5 ноември 1920 г. уважава молбата на жителите на въпросните села и изпраща заявлението за мнение в Министерството на земледелието и държавните имоти. Министерството на земледелието и държавните имоти предписва на харманлийския лесничей да събере сведения, за да се добере до истината. Харманлийския лесничей повръща целата преписка на Министерството на земледелието и държавните имоти при надпис със следното съдържание: (Чете) „Настоящата преписка като представявам в Министерството на земледелието и държавните имоти, нима чест да донеса, че действително селата Обручище и Медникарово, околия Харманлийска, имат: Обручище — 1.000 декара общинска гора и 2.000 декара голо пасбище, частни гори в землището на с. Помощник 350 декара, 350 домакинства, 2.100 глави одър и 7.500 глави дребен добитък. С. Медникарово притежава 1.300 декара общински гори, 2.000 декара голо пасбище, частни гори нема, брой 235 домакинства с 1.600 глави одър и 6.500 глави дребен добитък. Държавната гора „Ени-беглий“ е останала от изселеното се турско село под същото название. Намира се между двете села. Целото ѝ пространство е около 2.000 декара, по само 1.000 декара е залесено, 700 декара е обрасло с тръне (драка) и 300 декара е гола площ-пасбище. В приложения лист-карта е нанесена гората със син молив, търпака с червен, а пасбището бело. От 15 години насам, откакто е завзета за държавна, почти не е експлоатирала, защото през всеки 3—4 години

е опожарявана, подпалвана в най-сушавите месеци — август и септември — от малолетни пастирета. Стопанисването ѝ като държавна гора съвсем не е изгодно, защото през последните 10 години е постигнато приход от паша на върегатния добитък на двете села в тръняка и пасбището и от сечене на тръне 6.275 л. и от глоби за нарушения по 62 акта глоби и обезщетения 1.544 л., а всичко 7.819 л., а за заплатата, добавъчно възнаграждение и порционни пари за горския стражар без облеклото е изразходвано 20.070 л. Жителите на тия две села почти всеки година съ подавали заявления до Народното събрание и съ съгласни да я откупят и разделят. Ще се извърши едно благоденствие спремо тях, ако им се отстъпи или продаде по известна сума на декари и тогаз ще бъде запазена“, Лесничей — един кой си.

След като се констатира това, прошегарната комисия на 30 ноември 1921 г. паново разгледа колективната молба под един кой си номер на същите села; със същия протокол приема да се отстъпи държавната гора, оставена от турците, които съ заминули в Турция, и като взе предвид мнението на министра на земледелието и държавните имоти, изложено в отношението му от 4 юли 1921 г., реши: Отстъпва се на жителите на с. с. Обручище и Медникарово, Харманлийска околия, държавната гора и мера „Ени-беглий“ срещу заплащане по 100 л. на декари.

Ето и съдържанието на отговора на министра.

Председателстващ Г. Марков: Нема пужда подробно да четете. Кажете само решението на комисията.

Докладчик Г. Недков (з): Мнението на комисията е също да се отстъпи гората на двете села.

Председателстващ Г. Марков: Има думата народния представител г. Кънчо Чамев.

К. Чамев (з): Г. г. народни представители! Минаха няколко отпускания на гори и мери безплатно. Предпоследната гора, която отпуснахме на с. с. Нова-махла и Дълбоки, по 30 л. декарайт, им дава не по 30 л., а по 100, 200 л., а шк туй е един беден тръняк, който не струва по 100 л., както е предвидела комисията. Затуй аз предлагам да се отпусне по 50 л., защото гората е много бедна. Аз зная самото место.

Председателстващ Г. Марков: Ще гласуваме. Има предложение от г. Чамева, вместо по 100 л., да им се отпусне по 50 л. на декари. Които съ съгласни с туй предложението, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събранието приема.

А. Атанасов (к): Нема кворум за гласуване.

Председателстващ Г. Марков: Как да нема? Има — 75 души съ.

Които приемат решението на комисията с току-що гласуваното предложение, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събранието приема.

Д. Нейнов (с): Нема кворум. Тук нема 70 души.

Докладчик Г. Недков (з): Постъпила е молба от Никола Обретенков, жител от гр. Русе. С настоящата си молба просителя казва, че още отпреди освобождението насам взема лично участие в революционната борба заедно с Ботева, Раковски, Левски, Стамболива и други и в последствие, разбира се, защото бил толкова родолюбив, останал съвсем без средства и молни Народното събрание (Глъчка)...

Председателстващ Г. Марков: Г-да! Внимавайте, защото това заявление го нема в списъка; чуите съдържанието му, то е важно. То няколко пъти е пропушано да се внесе в списъка, въпросът че е решено от комисията да се внесе и се отнася — обяснете, г. докладчик!

Докладчик Г. Недков (з): Отнася се за пенсия.

Некой от земеделците: Какъв е той?

Докладчик Г. Недков (з): Стар доборник, на когото е била отпусната 200 л. пенсия, та той подава заявление да му се увеличи, и за нещастие толкова пъти е пропушано да се внесе в списъка.

С. Даскалов (з): Кой е той?

Докладчик Г. Недков (з): Никола Обретенов, от Русе.

С. Даскалов (з): Той заслужава.

Докладчик Г. Недков (з): Просителя представя удостоверение от Русенската градска община, в което се казва: (Чете) „Русенското радско общинско управление уверява, че жителя на гр. Русе, Никола Т. Обретенов е на възраст 72 години, неспособен за работа. Той е поборник, притежава само едно място от 260 кв. м. в Русе, „Опжлченски квартал“, подарено му от общината като на поборник. Други имоти нема“.

От същия има представено друго удостоверение . . .

Председателстващ Г. Марков: Кажете какво е решила комисията.

Докладчик Г. Недков (з): Комисията в заседанието си на 6 декември н. г. е удовлетворила молбата на просителя, като е увеличила пенсията му от 200 на 400 л. и моли Народното събрание да се съгласи да гласува това увеличение.

Председателстващ Г. Марков: Които приемат да се увеличи пенсията на Никола Обретенов от гр. Русе, от 200 на 400 л. месечно, моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство.

В. Драганов (з): Меншество, г. председателю.

Председателстващ Г. Марков: Моля един от квесторите да провери. (Глъча). Моля! Ще проверим.

Които съгласни с предложението на комисията да се увеличи на поборника Никола Обретенов от гр. Русе пенсията от 200 на 400 л. месечно, моля, да си вдигнат ръката. Явно мнозинство, приема се.

Докладчик В. Костов (з): Ще ви докладвам заявлението на Нена Димова Мангова от гр. Бела. Тази жена, която е вдовица, имала едно момиченце на 13 години, довежда го в София да учи запаят и да слугува; обаче през това време на момичето домъчнело за майка му, качва се на трена и отива в Бела. Понеже немалко билет, кондуктора съставя акт и го изпраща до Беленския околийски началник, за да събере глобата 76.50 л. и стойността на билета 38.25 л., всичко 114.75 л. Тази жена представя удостоверение от Беленската община, с което удостоверява своето семейно положение. Тя е на 36 години, има дъщеря Мария на 15 години; дъщеря Янка — същата тази, която се е возила без билет — на 13 години; син Петър на 9 години; не притежава никакви имоти. Моли Народното събрание да опрости тези 114.75 л., защото нема откъде да ги плати.

Комисията разгледа молбата на Нена Димова Мангова и реши: да се опростят на просителката 114.75 л. дължими от малолетната и дъщеря за пътуването по българските държавни железници. Комисията моли Народното събрание да ѝ опрости тази сума.

Председателстващ Г. Марков: Ще гласуваме. Които приемат да се опрости дължимата сума от Нена Димова Мангова от гр. Бела сумата 114.75 л., моля, да си вдигнат ръката. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик В. Костов (з): Ще ви докладвам заявлението на Васил Йотов Комитски, жител от с. Батулица, Тетевенска околия. Този Васил Йотов е подал заявление до Вътрешното министерство и до Народното събрание, с което моли да му се отпусне една помощ, понеже жена му родила три мъжки деца — и трите живи — и е в съвременно бедно положение. Министерството на вътрешните работи изпраща на Министерския съвет това негово заявление с писмо, с което казва: (Чете) „Редки сълучаите, когато нашата българка добива близнаци, състоящи се от три еднородни чада, и трите от мъжки пол, здрави и читави. Майка им е първа родилка. Родителите на тия

деца се именуват Васил Йотов Комитски и Веша Василица Йотова, встъпили не отдавна в законен брак, жители на с. Батулица. Обаче от тук приложените автентични документи се вижда, че родителите на тия близнаци сж много бедни, та едва ли биха могли да издържат при днешната голема скъпотия дори едното от тая щастлива тройка, близнаци. Ето защо, молим, да се отпусне от Народното събрание исканата сума 2.000 л.“ Същия представя едно удостоверение от Батулицкото общинско управление, с което удостоверява, че на 12 март 1921 г. Веша Василица Йотова, жителка от Батулицката община, е родила три близнаци, законни деца, от мъжки пол, християни, с имената Георги, Герго и Лерго, които до днес сж живи и здрави. Семейното им положение е слабо и затова моли Народното събрание да му отпусне тази помощ.

Комисията, като взе пред вид, че този човек е бил много скромен в искането си, неговата жена, първа родилка, ражда три деца и като знае какво е положението на държавата, взе решение да отпусне на семейството Комитски еднократна държавна помощ в размер от 5.000 л. за изглеждането на новородените му здрави деца и моли Народното събрание да отпусне 5.000 л. на семейството Комитски.

И. Гетов (з): Моля, г. докладчик. Финансовия министър дал ли си е мнението по него?

Докладчик В. Костов (з): Министерския съвет изпраща заявлението и си е дал мнението.

А. Анастасов (к): Само 53 народни представители, г. председателю, сж в залата.

Председателстващ Г. Марков: Да се провери. Моля, г. Ветовски.

Секретар Х. Ветовски (з): 53 души.

Председателстващ Г. Марков: Давам 10 минути отдиш.

(След отдиш)

Председателстващ Г. Марков: (Звжши) Г-да! Ще вдигнем заседанието.

Министър М. Турлак: Обръщам вниманието на председателството, че присъствената книга трябва да се прибира и никой нема да се разписва отпосле.

Председателстващ Г. Марков: Има предложение от г. министра на финансите, че запред ще се заведе този ред: след като депутатите се разпишат в присъствената книга, тя ще се прибира след 3 ч. и по-нататък нема да се позволява никому да се подписва. Нека да се знае, че присъствуваме и заседаваме.

Некой от земеделците: Ами тези, които разпишат и си отидат?

Председателстващ Г. Марков: Освен това дължен сжм да дам и сведения относително колко души има днес в заседанието и за какво го вдигаме. От комунистите присъствуват само 6 души.

С. Даскалов (з): Четирима души сж, г. председателю!

Председателстващ Г. Марков: Когато бежа тук, аз ги четох 6 души. — Социалдемократи 1; радикалдемократи 1; прогресисти и народници 4; демократи нема; земеделци 54. От това може да видите коя е причината, за да не можем да работим.

Г. Чешмеджиев (с): (Вжразява)

Заседанието се вдига за понеделник, в 2 ч. след обед, сж същия дневен ред.

(Вдигнато в 5 ч. 20 м. вечерта)

Подпредседатели: { **Н. МАЛЕВ.**
Г. МАРКОВ.

Секретар: **ХР. Ц. ВЕТОВСКИ.**